

Saa maatte jo det offentlige yde Bidrag til, at Staten i Danmark kan drive Baner. Jeg synes, at det bør for enhver Pris undgaas. Naar man altsaa, hvad jeg anser for i allerhøjeste Grad nødvendigt, skrider til en Forhøjelse af Taksterne, maa man imidlertid iagttage, at dette sker med en vis Moderation. Jeg har allerede udtalt, at den højtærede Minister vistnok i sit Forslag er gaaet noget for vidt i Moderation. Jeg har i alt Fald tænkt mig en højere Takst som Grundtakst for tredje Klasse, men dette er jo for en stor Del en Skønssag, og det vil vel sagtens blive gjort til Genstand for Drøftelse i et eventuelt Udvalg. Men klart er det for mig, at Taksterne bør forhøjes.

Hvad jeg hidtil har bemærket, har væsentlig haft Hensyn til Persontaksterne, men hvad Godstaksterne angaar, gælder en lignende Betragtning. Man anfører derimod, at vi ikke maa fordyre Varerne for Forbrugerne, allerminst vigtige Forbrugsartikler; det maa undgaas. Men dertil vil jeg sige: Der gives mange slemme Ting her i Verden, som ikke kunne undgaas. Det kan ikke undgaas, at vi, naar Priserne paa Kul stige i England, maa betale denne Pris. Vi kunne ikke sige, at Staten skal betale den, og lige saa lidt kan det siges her, naar Transporten af Gods fordyres: Det er ikke vi Forbrugere, det er Staten, som skal bære den forøgede Omkostning. Det vilde i alt Fald være højst urimeligt. Staten maa altsaa ogsaa kunne forlange en højere Præstation for Godsforsendelse. Men her gælder jo i endnu højere Grad end ved Persontakster den Sætning, at man maa være yderst forsigtig, thi her gør sig et Konkurrenceforhold gældende, som ikke er saa fremtrædende paa Persontrafikens Omraade. Jeg kan ikke undlade at kaste et Blik uden for Landet til de os nærmest omgivende Lande for at se, hvorledes deres Takstforhold ere. De Herrer ville da se, at vi ere saa uendelig langt fra at komme i Nærheden af deres Takster selv med den forhøjede Takst af 2,6, der nu foreslaas. De ville altsaa deraf kunne bedømme, hvor moderat den Forhøjelse er. Vore Takster ere altsaa nu for 3die Klasse 2,35 og foreslaas forhøjede til 2,60. Jeg vil bede de Herrer fastholde dette Tal. I Sverige er Grundtaksten 4 og for blandede Tog 3,50. I Norge 3,75 à 4. I Preussen 4,15 og 3,50 efter de forskellige Tog. I Sydtyskland 4,5 og 3,4 ogsaa efter de forskellige Tog. I England endog 4,75. Og saa have vi endda den faldende Skala, som er en saa

overordentlig stor Begunstigelse for de rejssende her i Landet, at man, naar man kommer op til 600 Kilometer, rejser hver Kilometer for under een Øre. Een Øre for en Kilometer! Det er noget, som intet andet Land i Verden vil kunne tænke paa. — Om Godstaksterne i Udlandet skal jeg fatte mig kort. Det er vanskeligt at gøre nogen Sammenligning her, fordi hver Gruppe har sin Takst, og der er sikkert heller ikke nogen samlet Oversigt over dem. Men det kan man dog faa ud af de Undersøgelser, der ere anstillede, at for smaa Afstande er Godsfragten i Udlandet omtrent ens med vor, for større Afstande langt større end vore og for meget store Afstande endogsaa mange, mange Gange højere end vore Takster. Det ses altsaa, at man i disse Lande ikke har ladet sig afskrække af disse i vore Øjne svimlende Takster. Man har ikke haft den Tro, at Banerne ikke kunde opfylde deres kulturelle Mission i Retning af at op hjælpe Samfærdslen og forene Landsdelene. Man har fastholdt disse efter vor Mening meget høje Takster, og Følgen er da ogsaa bleven den, at Banerne i Preussen og i Tyskland anses for et ganske ypperligt Statsaktiv, som endogsaa yder omtrent 6 pCt. om Aaret til de fælles Fornødheder. I England er det en meget god Forretning, det er der en privat Forretning, men der haves dog en Indtægt af 4 til 5 pCt. af Banedriften. I Sverige og Norge er man endnu ikke kommen saa vidt; men man arbejder ihærdigt derpaa og op imod at give en passende Indtægt. — Altsaa det forekommer mig ikke, at vi behøve at være bange for en moderat Stigning af Taksterne. Det vil give en højst fornøden Indtægtsforøgelse. Jeg tror ikke i nogen Maade, at en Forhøjelse som den foreslaaede eller endogsaa en noget højere vil bevirke nogen som helst Nedgang i Trafikken; men jeg maa indrømme, at det Maal, jeg fremsatte fra først af, at naa den ordinære Forrentning med 3½ à 4 pCt., naas ikke herved, saa maatte man en hel Del højere op; men man er dog naaet noget op derimod, og man har i alt Fald afværget den fuldstændige Misère.

Jeg skal dernæst ganske kortelig omtale, at jeg meget beklager, at Forhøjelsen for Iltogsbilletter ikke er optagen i Forslaget. Der er dog intet rimeligere, netop naar man gaar ud fra Princippet: enhver betaler for den Præstation, der ydes, end at disse Togs Passagerer betale endogsaa meget mere end de ordinære Togs; thi det, der ydes dem, er af en ganske anden